

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem a tunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Magyarország a külföldön.

Pécs, 1900. június 12.

A képviselőház közigazgatási bizottsága a múlt héten egy nemzetközi természetű előterjesztést tárgyalt, mely a pestis ellen való védekezés tárgyában Velencében kötött nemzetközi egyezménynek az egyezményt aláíró államok egy nyilatkozatával való kiegészítését célozza.

A tisztelt bizottsági tagok egész sablonosan tárgyalták a kormány előterjesztését s azt a szokott módon szó nélkül készültk elfogadni, mikor Széll Kálmán figyelmeztette őket, hogy ez az előterjesztés egy roppant nagy nemzeti vívmányt foglal magában s azért azt nem illik egyszerűen elfogadni, hanem hosszánával kell üdvözölni.

Áll pedig ez a nagy vívmány egy icipici *»és«* szócskában, a mely már egyszer valósággal örömmámorba ejtette a magyar nemzetet, mikor dicsőséges bevonulását tartotta a közös hadsereg körében s a mely most ime már a diplomácia körében is kezd tért hódítani. Sem a bizottság tagjai, sem az előadó nem vették észre a kedves kis *»és«* szereplését ezen a diplomáciai okmányon s az éleslátású miniszterelnök figyelmeztetése kellett hozzá, hogy meglássak, miszerint azt Ausztria-Magyarország nagykövete — Ausztria és Magyarország nevében írta alá.

De aztán rögtön jóvá is tették figyelmetlenségüket a jámbor bizottsági tagok

és szörnyen örvendeztek rajta, hogy „ez az aláírás örvendetesen különbözik azoktól a Magyarország állami individualitását elhomályosító aláírásoktól, melyek régibb nemzetközi egyezményeink egynemelyike alatt olvashatók.“

Hát valóban, most már nincsen semmi aggodalmunk, hogy Magyarország az államok nemzetközi érintkezésében mint önálló állam nem érvényesül, mert ime fényesen kivívta állami önállóságát az az *»és«* szócska, a mely egy alárendelt fontosságú diplomáciai okmány aláírásánál közéje és Ausztria közé csuszott. Ezzel szemben igazán csak ellenzéki szörszálnogsogató volna annak feszegetése, hogy a nemzetközi érintkezésben valamely egyezményt annyi állam között szoktak létrejönni tekinteni, ahány állami képviselőt azt aláírta s így az *és* szócska dacára sem lesz egyetlen külföldi állam, a mely az osztrák-magyar nagykövet aláírását két külön állam hozzájárulásaként honorálná.

Bizony boldog nemzet vagyunk mi, akiket ilyen gyerekes kicsiségek is lelkesült öröme képesek hangolni s milyen messze állhatunk az igazi állami önállóságtól, ha már az is büszkeséggel tölti el keblünket, ha külképviseletünk egy tagja egyszer véletlenül úgy talál aláírni egy okmányt, hogy abból az is kitűnik, miszerint a mi nevünkben is aláírta azt.

Mit bánjuk mi azt, hogy a közös diplomácia urai a magyar állampolgárok magyar nyelvű kéréseit azzal a hát-

irattal küldik vissza, hogy „nix ungrisch“; az is hidegen hagy bennünket, ha a követéségek és konzulátusok csak osztrák, vagy legfőleg osztrák-magyar alattvalókat vesznek pártfogásukba a külföldön s valóságos lázadónak tekintik azt, aki magyar voltára hivatkozva tiltakozik a rája oktroyált osztrák-magyarság ellen: az a fő, hogy az aláírásnál ott legyen az „és“ a mi országunk és Ausztria között, mert ez az a kínai fal, a mely beolvasztásunkat az egységes birodalomba megakadályozza — a papiroson.

Mert addig, míg az az „és“ él és uralkodik, legalább módunkban áll érdekeinket a külföldön a közös külképviselet dacára is megvédelmezni a magunk szakállára. A közös kereskedelmi konzulátusok kutyába sem veszik Magyarország gazdasági érdekeit, hát ezen segítettünk olyképp, hogy küldünk a magunk pénzén a külföldre állandó gazdasági szaktudósítókat, akik ott utána járnak azoknak a minket érdeklő adatoknak, a melyeket megszerezni és kormányunknak kézbe szolgáltatni a közös konzulátusoknak lenne kötelességük.

De hát mi magyarok nem vagyunk olyan kényesek; nem hogy fölháborodnánk az ilyen tendenciózus kötelességmulasztáson s vagy megkövetelnők a közös külképviseletől irányunkban tartozó kötelességének teljesítését, vagy a közösség megszüntetését, sőt ellenkezőleg örülünk neki és nemzeti vívmány gyanánt üdvözöljük, ha

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Tinódi Sebestyén.

Kassán, ebben a felvidéki ősi városban vasárnap emléktáblával jelölték meg a házat, hol Tinódi Lantos Sebestyén meghalt.

Ha nem hull ki béna kezéből a kard, ma nem a költők sorában emlegetjük, hanem a haza vértanui között tiszteljük Zrínyi Miklóssal, Szondy Györggyel, Losonczyval, Dobó Istvánnal együtt. Más írta volna meg piros vére hullását a török háborúkban, melyek még akkor is érdekelték a legapróbb részletekig, midőn nyomorék kezével már csak a lantot tudta pengetni.

Hős nem lehetett; költőnek nem költő; költői művet alkotni nem tudott, vagy nem is akart; inkább a történetírás vallja a magáénak és a magyar zene bölcsője ringatójának. Inkább jellem, mint tehetség, inkább politikus, mint művész, az egész ember csupa szorgalom, ki dolgozik reggeltől napestig néha »nagy beteges voltában«, máskor »vigan iddógálva szikszai jó borában«.

Magyarország omladozó várai talán tudnának beszélni egy troubadourról, ki lanttal

kezében megállt a kapuk előtt és dalolni kezdett vitézségről, háborúról. A várkisasszony lejött hozzá és nyájas leereszkedéssel kérdezősködött az ő leventéjéről, ki érezte a gyilkos golyók között is egy hű szív dobogását. Lejött az anya és kérdezte fiát, kérdezte férjét. A jó Sebestyén deák pedig csak énekelt, körülállta a vár népe és zengett vig dalt Eger vár diadaláról, szomorut Enyingi Török Bálintról, kinek felesége

Oly igen kesergi urának fogságát
És az két fiával a nagy árvaságát.

A deákot pedig megszerette mindenki. Akadt dúsgazdag ur, aki magánál tartotta. Ha pedig a csatában ölték meg, vagy fogságra hurcolták mecenását, felvette vándorbotját, ment-mendegélt, míg talált megint magának egy jószívű urat.

Szomorú idők jártak akkor, neki is kicsordult a könnye tolla nyomán, mikor ezt énekelte:

Sirva veszik el most szegény Magyarország!

* * *

Tinódi Sebestyén a XVI. század elején született, körülbelül 1510-ben, a Dunántúl, egy fehérmegyei pusztán Tinódon. Gondos nevelést kapott középsorsu szüleitől, deákiskolákat is járt és kora műveltségét elsajátította. A háború azonban őt is korán hívta a csata-

térre, hadakozott a török ellen, míg a bal-karján kapott sebe miatt meg kellett válnia a vitézi pályától. Az egyik ut tehát, melyen hazájának szolgálhatott, már be volt vágva. Betegsége alatt elmékedett aztán, mi módon szolgálja tovább hazáját? Régi tanulmányai vonzották, értett a zenéhez is, béna kezébe vette hegedűjét, énekelgetett szép hangon magakészítette dalokat Jázon-ról, a szerelmes királyfiról, kinek a sárkánytól őrzött aranygyapjút kellett megszereznie, hogy elvehesse Medeat, a szépséges királykisasszonyt.

De a harci emlékek csak nem mentek ki fejéből és ha már kardjával nem tudott szegény hazáján segíteni, legalább buzdítani akart másokat. A hegedűje ezután már csak hazáját szolgálta. Először a bibliából kereste ki az alkalmas tárgyat és Judit asszonyt állította példaképül a magyarok elé.

Az 1541. év, mely Buda török kézre jutásának gyászos esztendeje, neki is mérhetetlen bánatot okozott. Török Bálintot, az ő gyámolítóját, elhurcolták Konstantinápolyba, hol a Héttorony falai között fejezte be magasabbra hivatott életét. Ezt kesergi Tinódi Buda veszéséről és Török Bálint fogságáról c. verses munkájában. A Kozári diadal már egy másik urát dicsőíti: Verbőci Imrét.

Eközben a háború folyvást dúlt, a Dunántul is török kézre jutott, a harc tovább

Bécsből kegyesen engedélyezni méltóztatnak, hogy a közösen fizetett külképviselet mellett a magunk pénzén külön gazdasági attasékat tarhassunk a saját érdekeink szolgálataira.

Szakasztott olyan vívmány ez is, mint a közös hadsereg számára létesített magyar alapítványi helyek és a magyar katonai nevelőintézetek, a melyeknek főképp azért örültünk, hogy a közös hadügyminiszter kegyesen megengedte, miszerint azokban a magunk költségén a közshadsereg számára is nevelhessünk tiszteket. Pénzben egyharmadrészen, emberanyagban még ennél is nagyobb arányban járulunk a közös hadsereghez, de ha a magyar elem érvényesülését ott csak némi részben is elérni akarjuk, ezt csak úgy tehetjük, hogy külön is megfizetünk érte, alapítunk bőséges számban ingyenes helyeket a közös nevelő intézetekben és a saját intézeink ifjúságának legjavát átengedjük készen a közös hadseregnek. Bezzeg Ausztriának nincsen szüksége sem ingyenes helyek alapítására, sem külön osztrák katonai nevelő intézetek létesítésére, hogy polgárai számára helyet biztosítson a közös ármádiában.

Az „és” szócska teljesen elegendő nekünk úgy a hadseregben, mint a külképviseletben, többet a közös intézményekből nem igényelünk, örülnünk kell, ha a közösség mellett itt-ott szabad önálló államként fellépünk a külföldön, persze mindig a magunk költségén.

Igy nagyra vagyunk pl. azzal, hogy a párisi világkiállításon sikerült külön nemzet gyanánt helyet foglalnunk, de már a képzőművészeti kitüntetéseknel felkopott a magyar állam álla.

Minden nemzet számára volt ott főtartva egy-egy külön képzőművészeti jutalom-érem s meg is kapta azt minden nemzet, csak a magyar nem, még pedig azért, mert a zsüri az osztrák-magyar monarchiát egy államnak vette s az ennek

harapózott, már csak a felsőbb vidék maradt meg a török fegyverek zsákmányául. Tinódi ott van mindig a csaták színhelyén, hogy biztos adatokat szerezzen énekei tárgyához. Utjában megismerkedik az ország nagyjaival, megnyeri azok szeretetét és bennük új pártfogókra talál.

Öntudatlanul is hozzásimult nagy pártfogói érzelmeihez. Szerette azokat, kiket ezek is szerettek, de szolgálivá nem süllyedt le soha. A hála szava csendül meg itt-ott énekeiben. de a határozott pártállást kerüli, utóbb már csak egyet hirdet minden énekében, azt, hogy félretelve minden pártoskodást, az összes magyarságnak egyedüli gondja a török kiűzése legyen.

1548. után Kassa felé igyekezett. Az erős város nyugalmas csendje csábitotta egy kis pihenésre, annyi zaklatás után. Üres tarsolyal jött, később azonban egy kis vagyonszára tett szert. Feleségével kapta-e vagy itt szerezte hegedűjével, nem tudjuk. Cecei Lénárd, Kassa akkori kapitánya, hűségesen őrizte a törökök ellen a jó kassaiakat. Tizenöt esztendeig nem mozdult a város falai közül. Mivel pedig a török csak nem jött, bizony megunhatta magát. Szerette azonban a muzsikát, a dalt és farsang idejében nagyon sokat mulatott ez a nagy vig embör, mint a hogy Tinódi énekei közben nevezi. A jó Sebestyén alig győzte irni az új nótákat, de mivel szemes ember volt, nagyjóltben látta el magát új szerzeményekkel.

Valami kibeszélhetetlen varázs lehetett

járó érmet odaadta egy bécsi festőnek. Látható hát ebből, hogy a magyar állam a külföldön tényleg elsikkasztva marad, dacára annak az „és” szócskának, melyet Pasetti nagykövet azon a bizonyos pestis-egyezményen Magyarország és Ausztria közé biggyeszteni jónak látott.

Ha mint önálló állam érvényesülni s mint ilyen a külföldön elismertetni akarunk, akkor ne az „és” szócskával különítsük el magunkat Ausztriától, hanem minden állami jogositványnak külön intézményekkel, külön személyekkel való gyakorlataival, mert a külföld nem engedi magát becsapni fufangos papiros-formulákkal s nem ismeri el államnak az olyan országot, amely híjával van a legfőbb állami jogositványoknak.

Lechner János.

Pécs, 1900. június 12.

Gyászlobogók hirdetik *Lechner* János kanonok halálát a Katolikus Kör palotáján, a püspöki tanítóképezdén és a papnevelő intézetben. Kitűzték a gyászt hirdető fekete zászlókat a katolikus legényegylet és a pécsbudai külvárosi kath. kör házára is. *Hetyey* Sámuel megyéspüspök, értesülvén a haláláról, tegnap este egy negyednyolc órakor hazajött Szent-Lászlóról, hogy káptalanja gyászában maga is részt vegyen.

A *Lechner* család a haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

„*Lechner* Ignác, nyug. kir. járásbíró *Lechner* Antal a »Pécsi Takarékpénztár« üzletvezető igazgatója, özv. *Bök* Józsefné szül. *Lechner* Mária és *Lechner* Pál úgy a maguk, mint a széleskörű rokonság nevében szomorodott szívvvel jelentik felejthetetlen fítestvérüknek dr. *Lechner* János hittudor, szt. Imréről nevezett tordai c. apát, a pécsi székesegyház főesperes kanonokja, a zsinati és közéleti bizottságok elnöke és a pécsi teológiai intézet prodirektorának folyó hó 11-én

abban, mikor Tinódi Sebestyén megállt a vig társaság előtt és szép zeneszó mellett elénekelte a friss harcokat, melyekről azon melegében, akár egy harctéri tudósító, szerzett magának személyes tapasztalatokat. Dallamai, mint az olasz passamozzók, ezek vidám derűje nélkül, panaszos hangjukkal édes érzésbe ringatták a hallgatókat, vagy talán kiérzett belőlük a toborzó szilaj hangja, kísérvé a magyar dal hagyományos melankóliájától.

Tinódi gyorsan dolgozott, egymásután írta meg történelmi verseit: Kapitány György párviadaláról, a Szegedi veszedelemtől, Lósonci elestéről és a leghosszabbat Egervár diadaláról. Megírja Kassán Erdély történelméről is. Aztán összegyűjti munkáját és Kolozsváron Ferdinánd királynak ajánlva, Cronica címen 1554-ben kiadja. A királytól ötven forint jutalmat kapott érte.

Művei, melyeket mind versben írt, komoly történelmi irányúak. Egykoru eseményeknek hű és pontos leírása, úgy, hogy Tinódi a lelkiismeretes író valódi mintaképe. Semmihez sem fogott addig, míg meg nem győződött valamely igazságról, vagy olyantól nem hallotta az eseményeket, ki maga is részt vett bennök. Tárgyain az őszinte hazafi szomorú kesergése vonul végig, humor is csak ott van, hol valami örömdetes esemény jobb kedvre hangolja, mint pl. Egerben:

Eger jó szerencsén vig voltában,
Vigan iszik szikszai jó borában,
Mert ha török csúz vala Egervárbá,
Viztől nád terem vala ő orrába.

d. u 12^{1/2} órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, életének 68-ik évében történt gyászos elhunyt. A boldogult földi maradványai folyó hó 13-án délelőtti 10 órakor fognak Kardos Kálmán utca 8. számú házban beszenteltetni s onnét a székesegyház sirboltjában örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért ugyanazon napon délelőtti 9 órakor fog a székesegyházban a Mindenhatónak bemutatni. Pécsen, 1900. évi június hó 11-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Az egyházmegyei káptalan a mai délelőtti szintén adott ki gyászjelentést a haláláról a következőkben:

„A pécsi káptalan tagjai mély szomorúsággal tudatják, hogy szeretve tisztelt tagtársuk nagyságos és főtisztelendő dr. *Lechner* János hittudor, Sz. Imréről nevezett tordai címz. apát, a pécsi székesegyház főesperese és kanonokja, a zsinati vizsgáló bizottságnak és a közéleti bizottságok elnöke, a pécsi püspöki hittudományi tanintézetnek prodirektora folyó hó 11-én déli 12 és fél órakor a haldoklók szentségének ájtatos felvétele és Isten sz. akaratában való példás megnyugvással elviselt hosszas szenvedés után, életének 68-ik évében a boldogultak honába költözött. Az elhunytak porhüvelyé f. hó 13-án reggeli 10 órakor fog a Kardos Kálmán-utca 8. számú házban beszenteltetni és onnét a székesegyházi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért ugyanazon nap délelőtti 9 órakor fog a székesegyházban a Mindenhatónak bemutatni. Pécsen, 1900. évi június hó 12-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

A halottas ház kapujában a »Kegyelet« temetkezési egyesület gyászpompás portása áll.

Fent az épület emeletén áll a ravatal, mely szinte, mintha az elhunyt kanonok életének nemeseen egyszerű voltát akarná dokumentálni csupán a gyász kifejezésének legegyszerűbb eszközeire szorítkozik.

Az ajtók tekete függönnyel vannak bevonva s az ajtóval szemben ezüst-diszes mennyezet alatt fekszik nehéz ércporsóban *Lechner* János kanonok, fején a lilaszínű bíró-tummal, míg teste csupán reverendába van öltöztetve.

Az elhunyt egyenes kívánságára a gyá-

Más megbírálás alá esnek Tinódi művei költői szempontból. Hogy áll a mi epikánk a könyvnyomtatásig? Egyik rész krónikás versekből áll, melyek egykoru vagy kevéssel előbb történt eseményekről szólnak. Másik része a hazai és külföldi mondák országában jár. A harmadik csoport a vallásos epika. Tinódi az első irány főképviseleje. Az epika összes termékei távol állanak a poezis alakító erejétől. »Tanítás, elmélkedés, moralizálás majd minden lapon. A történet nem halad a művész jelölté uton, beleszól a pap, a tanító, az ujtó, az eszme lovagja«.

A külső forma a legkezdetlegesebb. Még egy-egy zenei talentum is, mint Tinódi, bámulatos, mily ügyetlenül bánik a nyelvvel, mintha ritmus-érzékét nem bántaná a sorok szörnyű döcögése, a rimnek az unalomig egyhangúsága.

Az epika történetének e tényei csak még erősebben világítják meg a következő század epikusainak érdemeit. Zrínyi compositiója, művészi érzéke mily magasan áll innen tekintve és Gyöngyösi behizelgő nyelve valóságos édeség a fülnek Tinódi valái után.

Tinódi rövid bevezetés után megkezdte a történetet és előadja úgy, ahogy történt. Művészi célok sehol sem vezetnek, a személyek csak nevek maradnak, minden élet híján. De korukban, mikor mindenkit ezek a friss események foglalkoztattak, megtették a maguk szolgálatát, még pedig igen becses szolgálatot, mely népszerűvé tette az írókat az egész országban és kedvelté a nagyok, hatalmasok

szoló rokonság minden különös pompa kifejtését kerüli, sőt az ismerősök s a káptalan tagjai — kik mindannyian ismerték az elhunyt sokszor hangoztatott kívánságát, kószorút sem helyeznek a ravatalra, mely most csupán délszaki növényekkel van díszítve, míg a koporsóban elszórtan hófehér és vérpiros rózsák vannak hintve.

Troll Ferenc vál. püspök a tegnapi délután folyamán megjelent a gyászházban, hol hosszabb időtölt az elhunyt halottas-ágya mellett s rövid imát mondva fejezte ki őszinte s mély részvétét a családnak. A mai délelőtti folyamán csupán a ciszterci főgimnázium tanári karának néhány tagja jelent meg a ravatalnál, míg a káptalan tagjainak hivatalos kondoleáló idejéül a mai délután tüzetett ki.

A kora délutáni órákban Károly Ignác apát-plébános, Mägenheim József belvárosi plébános, majd később Igaz Béla püspöki titkár és Körmeny Károly szemináriumi vicerektor jelentek meg a gyászházban s fejezték ki részvétüket a család előtt.

Mint ezt már megirtuk lapunk tegnapi estje számában, a káptalan tegnap délután négy órakor ülést tartott, melyen Wurster József kanonok végrendeleti végrehajtó felolvasta az elhunyt végrendeletét.

Az az irgalmas jószívűség, és adakozni vágyás, mely Lechner János kanonokot életében jellemezte, jellemzi őt végakarata nyilvánításában is. Nem kevesebb mint ötvenkét-ezerkoronát hagyományozott jótékony célokra.

Egy negyvenezer koronás alapítványt tett katolikus ovodák felsegélyezésére. Az elhunyt végakarata szerint előnyben részesülnek az apácák vezetése alatt álló ovodák.

Tizezer koronás alapítványt tett öt szegénysorsu főgimnáziumi tanuló ösztöndíjára.

Ezer koronás alapítványt hagyott a pécsi papnöveldeknél egy szegénysorsu papnöveldek segélyezésére.

Ötszáz koronát az egyházmegyei hatóság rendelkezésére bocsátott az elhunyt, legjobb belátás szerint meghatározandó jótékony célra.

Továbbá ötszáz koronás mise alapítványt tett s végül kétszáz koronát hagyományozott a »Szent-Vince« együletnek szegények között való felosztás végett.

Ma esti hat órakor zárják, illetve olmozák le az elhunyt kanonok koporsójának üvegfedelét s így is marad a koporsó, míg el nem helyezik a székesegyház kriptájában. A temetés — mint ezt már előzőleg közöltük is —

előtt. Egy dologban megbecsülhetetlen Tinódi, a történelmi hűségben úgy, hogy korára nézve a hiteles tanúk között első helyen szerepelhet. Ő maga is írja: »Sem adományért, sem barátságért, sem félelemért hamisat be nem irtam. Az mi keveset irtam, igazat irtam. Ha pedig vétők volna benne, azt ne az én vétkömnek, hanem akiktől értéköttem, tulajdonítsátok«.

Művei gyöngeségeit talán eltakarta az a szép melódia, melylyel énekeit megzenésítette, úgy hogy zenei tehetsége nagyon tulszárnyalja költői vénáját. Dalaiban a magyar népdal motívumai csendülnek meg, egyikben a hagyományos búbanat, másikkban a verőfényes nap vidító sugára.

Műveiből a későbbi költők is merítettek. Cucor, Vörösmarty, Arany, Tompa egy egy költeményök tárgyát tőle vették.

Korában ismerte apraja-nagyja Sebestyén deákot, kirek érdemei kétszer ébresztettek a késő utókorban visszhangot. Először midőn a koronás király a tizek között szoborral áldozott emlékének, másodsor, midőn a hállás Kassa meglelve lakóházát: ünneppel irta fel nevét a márványlapra.

Mindezeket nagyon megérdemelte Magyarország egykori népszerű énekesé, ki azokról emlékezett mindig, kik vérökkel áztatták az ezeréves haza földjét.

Dr. B. V.

holnap délelőtti tíz órakor lesz s az eddigi megállapodások szerint a gyászszertartást Hettyey Sámuel megyéspüspök személyesen fogja végezni.

Kossuth Ferenc a Sárközben.

Pécs, 1900. június 12.

Nagy lelkesedéssel fogadták vasárnap a függetlenségi és 48-as párt vezérét, Kossuth Ferencet a tolnamegyei Sárközben.

Kossuth Ferenc szombaton az esti vónattal érkezett Szegzárdra. Kiséretében voltak: Rátay László és Pichler Győző országgyűlési képviselők. A vendégeket Boda Vilmos országgyűlési képviselő fogadta, a kik nála és Schneiderbauer József takarékpénztári igazgatónál szállottak meg.

Vasárnap délelőtti 8 órakor zeneszóval indult meg Kossuth Ferenc Szegzárdról hosszú kocsisortól kísérve a Sárközbe, melynek lakossága leirhatatlan lelkesedéssel fogadta.

Öcsény volt az első község, melynek határában Bocskár Ferenc a nép és a festői bandérium élén fogadta Kossuthot lendületes beszéddel. Már 9 óra után beérkezett az impozáns menet a feldisított községbe s ott Dömök Péter ev. ref. esperes szép beszédet tartott, melyre Kossuth Ferenc válaszolt.

Az öcsényiek csatlakoztak a kísérethez és így vonultak a Sárköz központjába: Decsre, a hol őszintén elragadó volt a nép öröme, hogy láthatta és hallhatta Kossuth apánk fiát. A bandériumnak volt hat olyan tagja, a kik a magyar szabadságharcot végigküzdötték mint huszárok. A derek öreg legények — ámbár legtöbbje már nagy-, sőt dédapa is — most is lóra ültek, sőt kardot kötöttek és részt vettek a bandériumban. Igyekeztek közel férközni Kossuth Ferenc kocsiához s mikor csakugyan odajutottak, köztük a »rangidősb« kardját kibuzva reszkető kezével megtette a szokásos katonai üdvözlést s a mikor ennek végeztével lesuhintotta kardját, meghatott hangon, könnyező szemmel szólt Kossuth Ferenchez:

— Jelentem Kossuth Lajos fiának — hat huszár!

Decsen a szabadban felállított emelvényen intéztek beszédet az ezrekre menő magyar néphez. Beszéltek: Kossuth Ferenc, Boda Vilmos, Rátay László, Pichler Győző.

Délben 500 terítékű közebed volt Decsen, melyen emelkedett hangulat uralkodott. Délután 4 órakor tovább mentek Pilisre, a hol Babay Béla ev. ref. lelkész, Alsó-Nyéken pedig Kálmán Béla ev. ref. lelkész üdvözölték a magyar szabadság megteremtőjének fiát.

Az ünnepségre Szegzárdról és környékéről igen sokan rándultak ki Sárközbe.

Hirek.

Pécs, 1900. június 12.

Üzlet.

— Egy pesszimista naplójából. —

A cím után itélve, tudom sokan lesznek olvasóim közül, a kik azt hiszik, hogy valamely füszer vagy egyéb üzletről szóló írást akarok a nyilvánosság elé bocsátani.

Nem tagadom, hogy része van benne a kereskedésnek is, de az sem füszer, sem rőtös, sem pedig vaskereskedés, hanem igenis »emberkereskedés«.

Most meg tán azt fogják hinni, hogy Zanzibárba fogom elvezetni az olvasót és onnan fogok néhány hajmeresztő dolgot elmondani a rabszolgakereskedés borzalmairól.

Nem, ez korántsem szándékom, mert oly messzire feleslegesnek tartom elkalandozni. Tárgyalásom színhelye a vén, a művelt Európa, még pedig nem is valami idegen ország, hanem szülőföldünk: Magyarország.

Megütközve fogják mondani némelyek: hisz itt nem létezik embervásár. De hogy nem, ép ez a sajnálatra méltó, hogy oly civilizált világgrésben élünk, a hol bár nincsemek vadak, de az embervásárt nyíltan, anélkül, hogy büntethető volna, fizik.

Igen, fizik. Kemény vád, de való. Mert nézzük csak a mai fiatal leánysereget: felnő, örökké otthon nem maradhat. Tehát megindul a hajsza a férjre, vagyis az emberre. Hja, mert a leánynak egyszer férjhez kell mennie! Nos hát mi ez? Nem-e emberkereskedés? Üzlet.

Ismertem egy leányt, a ki 17—18 éves korában szép volt, mint egy feslő rózsabimbó. A kérők jöttek. Volt köztük segédjegyző; annak kevés volt a jövedelme. A leánynak nem kellett.

Jött egy néptanító. Hja Istenem ki tehet arról, hogy a tanítóknak manapság oly csekély a fizetésük, hisz az nem képes eltartani egy asszonyt. Az sem kellett.

Tanító után vendéglős, azután kereskedő és még nem tudom mifélek jöttek, de a leánynak egy sem kellett: mind kosarat kaptak. Mig észre nem vette azt, hogy a második X-et tullepte és már ideje volna, ha valaki horogra kerülne. Azon pedig szépünk nagyon könnyen segített, t. i. irt egy »hires« budapesti ugynevezett házasságközvetítő ágensnek és megkérte, hogy neki bármiféle hivatalnokot szerezzen. Saját vagyona 5000 korona és teljes lakásberendezés. És mi volt könnyebb, mint egy kisebb államhivatalnokot évi 1600 korona fizetéssel és megfelelő lakbérrel megfogni. A férfi leutazott, egymásnak kölcsönösen bemutatkoztak, megtartották a kézfogót, melyet négy hétre az esküvő követett.

Már most azt kérdem a mai művelt társadalomtól, vajjon azokból lesznek-e boldog házások? Tizen azt felelik, hogy igen, kilencen: nem!

Én is ez utóbbiakkal tartok, mert nem tudom felfogni, hogy valakit, a kivel üzletileg kerülünk össze, az első látásra megszeressünk. Nem is szerelmet keresnek a mai nők, az már csak a mesék országában divik, hanem azt, hogy gondtalanul és nagyuri módon megélhessenek, vagyis, hogyan csinálhatnak jobb üzletet, kereskedést, illetve milyen jómódért tudják magukat eladni.

De menjünk tovább.

Egy fiatal asszonyka válóperben van a férjével egy év óta. A napokban egy szomszédos mezővárosból egy vasuti hivatalnok irt neki s kezét kérte. A nő zugolódik, hogy milyen jó módot kénytelen magától eltaszítani, de azt, hogy esetleg milyen boldog lenne, nem hozza elő egy szóval sem, mert hisz az nem szükséges, fődolog a kereskedés, az üzlet!

De már most nézzük, hogy állunk a férfiakkal. Tudjuk jól, hogy a mai férfiak csak azt nézik, hogy mentől több legyen a hozomány. Már aztán, hogy a jövődöbeli hitestárs ép-e vagy nem, szép-e vagy rut, az mellékes. Az oly asszony aztán csak addig jó a háznál, a mig pénze tart, mert a mint az elfogyott, ugy akár őt magát is elvihetné a jótékony halál, férjének legnagyobb — öröme.

Nos férfitársaim, mit szólunk ehhez? Ugyebár mi sem vagyunk jobbak a Deákné vásznánál. Hisz mi is csak azt nézzük, hol és hogyan csinálhatunk jobb kereskedést, üzletet.

Volt egy jó barátom, a ki már nős ember és három gyermeknek boldog atyja. Igaz, boldognak érzi magát, de mint saját maga mondja, ha még egyszer nősülhetne, jövődöbelijének jó gazdagnak kellene lennie.

Na már most tessék!

Három gyermek és még egy gazdag feleségre való hajsza. Ugyebár milyen kereskedés, milyen üzleti gondolatok!

Nagyon sok példát tudnék még felhozni, de nem akarok az olvasó türelmével tulságosan visszaélni. Röviden csak azt hangsúlyozom, csak annak bebizonyítása volt a céloim, hogy szerelmi házasság ma már nem létezik. De

igenis létezik emberkereskedés! Létezik üzlet!
Hogy magam milyen üzletet fogok kötni — mert én sem tartom ám magamat jobbnak a többinél — azt majd akkor írom meg, ha meg fogok nőszülni. A mitől mentsen meg még soká a Mindenható!

Lachegyi Oszkár.

Napirend 1900. június 13-án.

Naptár: szerda, június 13. — Róm. kath. Antal — Prot.: Tóbiás. — Görög-kel. (május. 31.) Herma. — Zsidó: Sivan 16. — Nap két 4 óra 6 perckor; nyugszik 7 óra 53 perckor. — Hold két 7 óra 15 perckor; este; nyugszik 4 óra 20 perckor. reggel. Holdtölte 4 óra 55 perckor déltán; láthatatlan holdfogyatkozással.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint változás nem várható.

— (A megyei közigazgatási bizottság) ma délelőtt 9 órakor tartotta június havi ülését a vármegyeházán báró Fejérváry Imre dr. főispán elnöklété alatt. Az ülésen résztvettek: Tormay Károly alispán, Koszits Kamill főjegyző, Nagy Jenő tiszti főügyész, Jeszenszky Lajos árvaszéki elnök, Johann Béla dr. helyettes tiszti főorvos, Laubheimer Róbert tanfelügyelő-helyettes, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató helyettes, Hinka László, Stajevits János, Benkő Gyula, Horváth István főszolgabíró, Ország Lajos, Driesz Lajos, Kovácsfi Kálmán főmérnök, Simonffy János és dr. Gyenes József kir. alügyész. Az ülés tudomásul vette az árvaszéki elnök, a tiszti főorvos, az állami főmérnök és a királyi ügyész jelentéseit s a referens aljegyzők által előadott ügyeket elhatározván, már tíz órakor végetért.

— (Templomi zeneegyesület Pécsen.) Rég volt városunkban akkora érdeklődés valamely társadalmi mozgalom iránt, mint most, amióta a püspöki döntés megnyitotta a székesegyház kórusát az instrumentális egyházi zene számára. A legszélesebb körben megelégedés nyilatkozik a püspök intézkedése fölött mindenki érzi és vallja, hogy a dómhoz illő és méltó arányban kell ellátni annak kórusán a zenét, ez megköveteli az az intelligens közönség is, mely a dómot ezentúl látogatni fogja. Mindezekkel számot vetett a zenésmissék rendezősége s elhatározta, hogy Pécsen templomi zeneegyesületet alapít, kellő szervezettel, hogy a templomokban a zenés istentiszteleteknek állandóságot biztosítson. Eddig tudvalevőleg alamizsnából tartotta tenn a zenét a lyceumi templomban; igaz, hogy dús adományokban adta jelét közönségünk a zenés istentiszteletek iránt való szeretetének, miként ezt a csak nem rég közzétett kimutatások bizonyítják; épen ez a tény teszi nyilvánvalóvá, hogy a templomi zenés istentiszteletek állandósításának eszméje a nagy közönség lelkében él s megvalósítást követel. Mint értesültünk, a templomi zeneegyesület még június hónapban megalakul.

— (Az ügyvédi nyugdíj kérdés a pécsi ügyvédi kamarában.) A budapesti ügyvédi kamara az 1896-kori országos ügyvédgyűlés megbízásából kidolgozta az ügyvédi nyugdíjintézet alapszabályait, melynek alapítása céljából az ügyvédek kamaránként és a kamarák által egyesüléneknél olyképp, hogy a mely kamara közgyűlésileg a csatlakozást kimondotta, annak tagjai valamennyien tagjai lennének a nyugdíjintézetnek is és kötelezőleg fizetnék a nyugdíjárulékot amelyet az alapszabályok egy-

előre évi 30 forintban irányoznak elő. Ezt az alapszabálytervezetet az igazságügyminiszter nem hagyta helyben legfőképpen azért, mert az ügyvédi törvény a kamarákat csak olyan illetmények kivetésére jogosítja föl, a melyek az ügyvédi rendtartásban megszabott kamarai teendők ellátásából fölmerülő költségek fedezésére szükségesek, ezen szempont alá pedig az ügyvédeknek és hozzátartozóiknak biztosítandó nyugdíjazás nem tartozik s így erre a kamarák nem is jogosultak tagjaikra illetményt kivetni. A budapesti ügyvédi kamara azonban nem nyugodott bele ennek a vitális kérdésnek illetően agyonütésébe, hanem hatalmasan megokolt felterjesztésben kérte az igazságügyminisztert, venné rekonszideráció alá a kérdést s ne állja útját holmi bürokratikus skrupulusokkal az oly égetően szükséges nyugdíjintézet létesítésének. Egyben megkereste a budapesti kamara az ország valamennyi ügyvédi kamaráit, hogy az országos nyugdíjintézethez való csatlakozásukat elvileg már most határozzák el s az igazságügyminiszterhez intézendő felterjesztésekkel a budapesti kamara által az újra felterjesztett nyugdíjszabályzat helybenhagyását szintén sürgessék. A pécsi ügyvédi kamara ebben a tárgyban június 24-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyben a budapesti kamara megkeresése fölött határozni fog.

— (A főispán rókavadászaton.) A napokban a hássági sűrűben és Gadányon rókavadászatot rendeztek, melyen Pécsről Br. Fejérváry Imre főispánon kívül Blaskovich István kir. ítélő táblai elnök és Vaniss Sándor főszolgabíró vettek részt. A vadászatot a járási főszolgabíró tacsó kutyáival rendezték, melyek összesen nyolc fia-rókat hoztak terítékre.

— (Letört lilium.) Tegnap este megjelent számunkban megirtuk azt a súlyos csapást, mely Mihálovits Antal, szigeti külvárosi népiskolai igazgató-tanítót husz éves leánya, Mihálovits Etelka elhunytával érte. A ma kiadott gyászjelentés szerint a korán elhunyt fiatal leány temetése holnap (szerdán) délután 4 órakor lesz a Báthory-utca 5-ik számú házból a szigeti külvárosi temetőbe. Az engesztelő misét pénteken délelőtt 10 órakor tartják a Ferenciek-templomban az elhunyt lelki üdvéért, kit a mélyen sujtott atyán kívül egy nővére s nagyszámu rokonság gyászol.

— (Állami közutak felülvizsgálata.) Az állami közutakon történt építkezések felülvizsgálatát a megye közigazgatási bizottságának kebeléből évenként kiküldöttek szokták teljesíteni. A közigazgatási bizottság mai ülésében Simonffy Jánost, Stajevits Jánost és Nemet Lipótot küldte ki a felülvizsgálatok foganatosítására.

— (Adóügyek.) Ternovszky Alajos, helyettes pénzügyigazgató, a megye közigazgatási bizottságának mai ülésén előterjesztette az egyenes adók jövedelméről szóló kimutatást. E szerint a megyében május hónapban 20.564 koronával több adó folyt be, mint a múlt év májusában; azonban az ez évi öt hónapi jövedelem 13.053 koronával kedvezőlenebb, mint a múlt évben. A hadmentességi adóban a múlt hónapban 118 koronával több folyt be, mint a múlt év május havában; de az ez évi öthónapi eredmény szintén kevesebb

1878 koronával, mint a múlt évi. Ez évben május végén hadmentességi adóban 38.541 korona volt az adóhátralék.

— (Kinevezés.) Br. Fejérváry Imre főispán, Fricker Rajmárt, az államépítészeti hivatalhoz beosztott vármegyei ideiglenes díjnokot, II. oszt. rendszeres díjnokká nevezte ki.

— (Átcsatolt község.) Szava község a garéi postai kézbesítési kerületből a viszlói kerületbe való átcsatolását kérelmezte, mert ez anyakönyvi kerületbe tartozik. A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében a kérelemnek helyet adott s az átcsatolás foganatosítása végett megkeresi a posta és távirdaigazgatóságot.

— (Jóváhagyott alapszabályok.) A földmivélsügyi m. kir. miniszter a mohácsi-kölkedi ármentesítő társulat alapszabályait jóváhagyta.

— (A dárdai iskola.) A dárdai róm. kath. hitközség iskolája rozzant állapotban lévén, a hitközség úgy akart a kijavítás költségeitől szabadulni, hogy az iskola államosítását kérte. A kultuszminiszter azonban a kérelmet nem találta teljesíthetőnek s leirt a közigazgatási bizottsághoz, hogy a hitközséget az iskolának haladéktalanul kijavítására utasítsa. A megyei közigazgatási bizottság mai ülésében így is határozott.

— (Névmagyarosítás.) Schwarz Izidor Dávid pécsi illetőségű ugyanittani lakos, valamint kiskorú gyermekei Arthur és Hajnalka vezetéknevének Szilas-ra kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— (A borjárandóságok pénzértéke.) A megye közigazgatási bizottságában már sok vitát okozott a borjárandóságoknak pénzértékben való megállapítása. A mai ülés is foglalkozott ez ügyvel Báter József rácpetrei plébános kérelme folytán s az üggyhöz Stajevits János, Simonffy János, Benkő Gyula és Hinka László szóltak hozzá. Az előadói javaslat az volt, hogy a borjárandóság mai pénzértéke 15 krajcárban állapíttassék meg; ezzel szemben azonban a bizottság Hinka László amaz indítványát fogadta el, hogy a borjárandóság mai pénzértéke 10 krajcár, vagyis húsz fillér legyen.

— (Eljegyzés.) Krausz Jenő Peremartonból a napokban jegyezte el Dráva-Szabolcsra Krausz Matildot.

— (A megye közegészsége.) Johann Béla dr. helyettes tiszti főorvos jelentette a mai megyei közigazgatási bizottsági ülésen, hogy Baranyamegye egészsége a múlt hónapban elég kedvező volt. A járványos betegségek szűnőfélben voltak; a születések a halálozásokat jóval felülmúlták. Differitisz pár községben fellépett ugyan, de nem öltött járványszerű jelleget.

— (Jóváhagyott vámszedési jog.) A pécsi káptalan a vejti révben közlekedést hozott be. A kompot, mint viziművet kérte igazolni a megye közigazgatási bizottságától s jóváhagyni a révvámszedési jogot. A bizottság ezt mai ülésében jóvá hagyta.

— (Egyházmegyénk előléptetése.) A katolikus kongrua bizottság legközelebbi ülése elé beterjesztik a plébániák jövedelmi kimutatásait és fedezeti szükségle-

tét. A kimutatás szerint a pécsi egyházmegyében 164 plebánia közül 6 plebániában van 800 forintnál kevesebb jövedelemmel ellátva. Ezek közül 1 szerzetes plebánia lévén, a többi 5 plebánia kongruakiegészítési szükséglete 308 frt 24 kr.

— **(Akadémiai fölolvasás.)** *Madtyás* Flórián, Pécsen élő historikusunk, a magyar tudományos Akadémia tagja, tegnap — mint már megirtuk — fölolvasást tartott Budapesten az Akadémia történeti osztályának ülésén. Az öreg tudós Szent László és Imre királyok végnapjairól és II. Endre életéről, fogságáról és temetéséről olvasott föl. Az öreg urat mód nélkül fölháborítja, hogy a régibb historikusaink oly nagyon könnyelműen használják a dátumokat, s ezzel óriási zürzavart okoznak.

— Nyolcvanhárom esztendő vagyok — mondogatta — de igazán örülök, hogy a mai napot megérhettem, s tisztázhatom azokat a téves dátumokat, amelyek Szent László, Imre és II. Endre halálnapjaira vonatkoznak.

Mosolyogva csipkedte meg fölolvasásában régibb és újabb történetíróinkat, akik azt merik állítani, hogy Imre király pénteki napon halt meg, holott a krónikákból világos, hogy csütörtökön hunyta le szeméit örök álmra. Érdekesebb az ősz historikusnak az a föltevése, hogy Szent László király földi maradványait nem Nagyváradon temették el, hanem Somogyváron, s csak 11 hónappal később vitték Nagyváradra.

— **(Kiskorúak örökbefogadása.)** A belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben az árvaszékeket a kiskorúak örökbefogadása tárgyában kiadott utasítások szigorú betartására hívja fel. A megye közigazgatási bizottsága mai üléséből kiadta a rendeletet *Jeszzenszky* Lajos árvaszéki elnöknek, hogy a megyei árvaszék ülnökeit teljes ülésre hívja össze és ott közös megállapodásra jussanak a követendő eljárási módokat tárgyában.

— **(Iskolatársak találkozója.)** *Hirt* Antal, a Dunagőzhajós társaság orsovai tisztviselője, felkéri iskolatársait, kik 1876-ban végezték a pécsi főreáliskolát, hogy *buszonnégyleves* találkozásuk megbeszélése végett címeiket vele, vagy *Hirt* György, dohánygyári aligazgatóval Kolozsvárott közöljék. *Német* József áll. főgimnáziumi tanár Nagybányán, fölkéri osztálytársait, kik 1887-ben a *gyönki* ev. ref. algimnázium IV. osztályát végezték, hogy a kitűzött találkozás megbeszélése végett ugy a saját lakáscímüket, valamint mindazokét, a kiktől tudnak, vele mielőbb közöljék.

— **(Halálozások.)** *Schneiderbauer* Jakab Szegzárd város volt bírja, borkereskedő, 84 éves korában meghalt. — *Görög* Márton, a »Szegzárdi takarékpénztár« könyvelője Szamosújvárott 25 éves korában meghalt. — *Horváth* Kálmán szül. *Getz* Elza, Horváth Kálmán szegzárdi telekkönyvvezető neje 60 éves korában meghalt. — *Weicher* Dezső földmivelésügyi miniszteri irodatiszt 24 éves korában Báltaszéken meghalt. —

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye-forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a Tettye-forrás vizszolgáltató képessége f. hó 12-én reggel hat órakor 6970 köbméter.

— **(A lancsuki utaláp.)** A lancsuki körjegyzőségben az utalápra *Sey* István volt

körjegyző tulfizetéseket szedett be, az előjáróság tudtával. Négy község ez ellen panaszt emelvén, a vizsgálat a tulfizetéseket konstataulta s azok visszafizetésére egyenlő arányban kötelezte *Sey* Istvánt és a volt községi bírót. Ezek felebbeztek ez ellen, de a megye közigazgatási bizottsága mai ülésében a határozatot jóváhagyván, a felebezéseket elutasította.

— **(A város építési bizottsága)** ma délután 3 órakor a városháza gazdasági tanácstermében ülést tartott *Oberhammer* Antal tb. főkapitány, gazdasági tanácsnok-helyettes elnöklete alatt. Az ülésen résztvettek: *Rauch* János főmérnök, *Egry* József, *Egry* Béla, *Lówy* Lipót dr., *Tiefenbacher* Nándor, *Ruepprecht* Nándor, *Horváth* Antal és *Szmik* Antal osztálymérnök, mint jegyzőkönyvvezető. Az ülésen a következő új építkezési engedélyeket szavazták meg: *Wittenbert* Károly, Kaposvári-utca; *Körösztös* Imre, bányatelepi-ut; *Bradics* József, Erzsébet-utca; *Horváth* Dénes Ferenciek-utája; gróf *Schmideg* Károlyné Tettyén, táncterem; *Géci* József, kert-utca; *Türr* Mihály, mohácsi országút; *Schober* István, Ágoston utca; *Zsolnay* Miklós Zsolnay gyártelep és volt gyepmesteri telep; *Dorn* János, alsóbalokány-utca; *Kovácsics* István, szigeti-országút és *Szebényi* József, Mária-utca.

— **(Törmelékek a Karasícában.)** A bellyei uradalom Bellyéről Kiskőszegre iparvasutat építtetett. A vasut közigazgatási bejárásakor *Darázs* község elfeledte előadni ama kérelmét, hogy a vasut építés törmelékeit a Karasica folyóba ne hányják s mivel ez megtörténik még most is, a közigazgatási bizottságtól kérte ennek eltiltását. A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében ezt el is tiltotta, mert ezzel a folyó medrének eliszaposodását okozzák.

— **(Zsolnay-major.)** A város gyepmesteri telepét elcserélte annak idején *Zsolnay* Vilmos egy teleppel s a volt gyepmesteri telepen *Zsolnay* Miklós lakásokat és gyári melléképületeket emeltet. Most folyamodott, hogy a volt gyepmesteri telep Zsolnay-majornak neveztesse el s e kérelmet mai ülésében a város építési bizottsága jóvá is hagyta.

— **(Elutasított kérelem.)** Sósvertike község kérelmezte, hogy vétessek fel a vasuti megállóhelyek sorába. Kérelmételterjesztették a kereskedelmi miniszterhez; azonban ott a kérelmet egyelőre sem indokoltnak, sem teljesíthetőnek nem találták. Erről a közigazgatási bizottságot értesítette is a miniszterium s a bizottság mai ülésében a kérelem elutasítását tudomásul vette.

— **(A tanítójelöltek gazdasági oktatása.)** A földmivelésügyi miniszter a kultuszminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy az állami tanítóképzőintézeteknél és a papnevelőknél a gazdaságtant szakember lássa el. *Darányi* miniszter Csurgóra és Pécsre gazdasági vándortanárt küldött, ezenkívül Kaposvárt tejjgazdasági kurzusokat rendelt el.

— **(A vasuti fahidak)** A megye közigazgatási bizottsága egyik régebbi ülésében foglalkozott az eszköz-villányi vasutvonal átjáró fahidjaival, melyeknek vashidakkal kicserélése tárgyában felírt a kereskedelmi miniszterhez. A kereskedelmi miniszter most

válaszol a felíratra s hangoztatja, hogy a vonatok sebességét a fahidakon mérséklék s azok harminc év óta szorgos felügyelet és javítás alatt vannak s a közbiztonságra épen nem veszélyesek. Vashidakkal való kicserélésük mindazonáltal tervbe van véve; de csak fokként, 1900—1903. évekre teljesíthető. A leíratot a közigazgatási bizottság mai ülésében tudomásul vette.

— **(Hitelezők elől a halálba.)** *Weisinger* Ádám, bonyhádi születésű 54 éves szabómester fölakasztotta magát Budapesten a Mester-utca 61. sz. a. levő ház egy félreeső helyén. Levelet hagyott hátra, a melyben azt írja, hogy hitelezőinek folytonos zaklatása miatt menekült a halálba. Holttestét a boncoló intézetbe vitték.

— **(Gombamérgezés.)** Könnyen halálát lelhetette volna a napokban *Jónás* József r.-petrei lakos és az egész családja. *Jónásék* ugyanis vacsorára gombalevest ettek, azonban alig egy óra múlva már mindannyian a mérgezés tünetei között megbetegedtek. Szerencsére a szomszédok a család jajveszékélésére idejekorán észrevették a bajt s ellenszert adtak a betegeknek, úgy, hogy azok most már veszélyen kívül vannak. Megbetegedésüket minden valószínűség szerint az élvezett gombalevesben volt mérges gombák okozták.

— **(Baranya nincsen utoljára.)** Hála Isten, haladunk s minden téren rácafolunk a »Kis tükör«-re, mely annak idején úgy írt rólunk, hogy »Baranya vagy utoljára.« Ma már sok helyen az első vagyunk; sőt az alagi gyepen is. Legalább vasárnap ott is diadalt aratott első helyre jutott »Baranya«, a Szemere-féle versenyistálló lova, mely az eladók versenyében elvitte az ezerkoronás elsődíjat.

— **(Eltörte a lábát.)** Vasason a napokban *Gruber* István bányamunkás, amint este a munkából hazafelé tartott, egy az útjában álló csillének nekiment s oly szerencsétlenül esett el, hogy bal lábszárcsontját eltörte. A szerencsétlenül járt bányászt be szállították a bányász kórházba.

— **(Árverés a vármegyén.)** Nehány nap múlva hangos lesz a vármegye udvara, hol majd venni vágyó árverezők hangjába veszik bele a dobpergés hangja. Azokat a régi elkobozott fegyvereket, pisztolyokat és revolvereket árverezik el, melyek eddig a járási főszolgabírói hivatal arzenálját képezték s melyek most *Keller* István várnagynál megtekinthetők. Az árverés határnapjaul f. évi június hó tizennyolcadikának délutáni három órája tűzött ki.

— **(Megszökött kocsis.)** *Harmos* István szabolcsi kocsislegény a napokban eltűnt gazdája házatól, a hova eddig még nem tért vissza. Harmost eleinte nem is keresték, mert állítólag szabadságra ment s ez időre állított is maga helyett helyettesét, azonban a szabadtság leteltével keresni kezdték s ekkor már nem csak a legény hiányzott, hanem vele együtt a gazdának husz koronája is. Az élelmes kocsislegényt most keresik.

— **(Tizenhárom villámcsapott fiu.)** *Berlini* lapok különös balesetet beszélnek el, mely Sziléziában a schweidenitzi földéken történt. Egy felügyelő nevelése alatt több fiu dolgozott ottan, közel a vaspályához.

Az ég borus volt ugyan, de azért közeli zivatartól nem lehetett tartani. Hirtelen villám cikázott le a fellegek közül és a tizenegy éves Franze Ágostont érte, ki azonnal meghalt. Ugyanakkor a villám még tizenkét másik fiút is ért, a kik Franze közelében dolgoztak és mindannyian eszméletüket veszítették. A felvigyázó szintén összeesett. Amikor magához tért a gyermekek még élettelenül feküdtek a földön. Felélesztgette őket, de a kis Franzenél, kinek haja s szemöldöke egészen leperzsőlődött, minden igyekezete kárba vészett, a gyermeket megölte a villámcsapás.

— **(Ámor szárnyain.)** Kovács József vérméni legény, aki a mellett, hogy igen csinos fiú, még hozzá jóval műveltebb, mint a falu többi legénye, a mennyiben fiatalabb éveiben urasági inas volt, beleszeretett a jelenlegi gazdája feleségébe, kit nem is késett szerelmi vallomásaival ostromolni. S az asszony csak asszony lévén, hallgatott a fiú mézédés szavaira, míg végre a gazda egy szép napon arra a kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy a családi fészek üres. Kiröpült belőle az asszony, sőt mi több, nem is egyedül, hanem a Jóskaival. Az ekként hirtelen megfélemlített gazda most keresteti az Ámor szárnyain towarepült szerelmeseket.

— **(Verekedő inasok.)** Ma reggel úgy hat óra tájban a ferenciek-utcájában éktelen lármára lettek figyelmessé a békés polgárok. Lent az utcán két fiatal gyerek veszekedett egymással s míg az egyiknek a feje már véres volt, a másik diadalittasan püfölte ökleivel. Akként történt a dolog, hogy Schreiber Ignác pécsi pékinast, amint a reggeli süteményt hordta széjjel, egy eddig ismeretlen suhanc megtámadta s el akarta tőle venni a zsemlyéket. Schreiber védekezett ez ellen s így támadt a veszekedés. Ekként panasolta el a dolgot a megvert pékinas a rendőrségnél, mely most keresi azt az ismeretlen suhancot.

— **(Az okirathamisítók királya.)** A trentoni államfogházból a minap szabadult ki Edwin Stoddard, a leghírhedtebb és legügyesebb hamisítók egyike. Tíz esztendőig volt elcsukva hamisításai miatt, amelyeket bámulatos ügyességgel hajtott végre. Hamisítói karrierjét azzal kezdte, hogy a mikor választói pénzek elszikkasztása miatt elfogták, egy barátja irását utánözva, Bostonba levelet írt, a melyben sürgősen háromszáz dollárt kért s ezzel a pénzzel ki is szabadult. Legraffináltabb hamisításai egyikét a nashville-i fogházban követte el, a hol el volt zárva. Az illető állam kormányzója kérvényt kapott százötven előkelő ember aláírásával, a melyben kegyelemre ajánlják Davies Henryt, a mely hamis név alatt akkor Stoddardot elítélték. A kérvényen kívül még privát levelet is kapott a kormányzó két ismerősétől, a kik azt írták, hogy Davis-t nagyon szigorúan ítélték el. A kormányzó végre aláírta a kegyelmi okmányt és Stoddardot szabadon bocsátották. Csak később derült ki, hogy a kérvényen mind a százötven aláírás és a két levél is hamisítva volt. Egy alkalommal távirati pénztalványt hamisított Wolfe névre s a pénzt feltétlenül meg is kapta volna, ha véletlenül ugyanakkor az a Wolfe ott nem lett volna a hivatalban, a hol a pénzt föl akarta venni. A mikor újból elcsukták, a börtönben a következő hamisítással próbált szerencsét. Polk dr., egy ismert orvos szülővárosából, Demopolisból levelet kapott, a melyben arra kéri, hogy a jersey-city-i börtönben látogasson meg egy John Wood nevű fiatal embert, a ki könyelműsége miatt került a börtönbe, de most már a javulás útján van. A levélben az orvos által ismert demopolisi polgár nevére kiállított ezerhatszáz dollárról szóló csek volt mellékelve, hogy adják át a fiatal embernek, a ki nem volt más, mint Stoddard. Az orvos annyira csodálkozott a levélben, hogy fölvilágosításért fordult honfitársához, s ekkor kiderült, hogy az egész dolog Stoddardnak ügyes hamisítása volt, a ki így akart pénzhez jutni, hogy a börtönből kijuthasson.

Művészet, irodalom.

○ **Déryné naplója.** Két füzet jelent meg Déryné híres naplójából, Singer és Wolfnerék kiadásában. A híres magyar művész nő leblincselő közvetlenséggel, himezés-hámozás nélkül írja le benne regényes életét és egyúttal érdekfeszítő képet ad az akkori Magyarország társaséletéről. Déryné naplója tehát nemcsak valóságos átélte regény, hanem becses ereklye és kortörténet is. A napló füzetekben jelenik meg, egy-egy füzet ára 50 fillér. — Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál Singer és Wolfner Budapest.

Közgazdaság.

A barcsi sertéshizláló átalakítása.

Pécs, 1900. június 12.

Az ország gazdaközönségének sürgetésére a kormány a Kőbányára centralizált sertéspiac decentralizációját határozta el.

Somogy megye, Horvát- és Szlavonország a barcsi sertéshizláló r. t. telepét geográfiai fekvésénél fogva egy közvetlen kiviteli piacra hivatottnak felismervén, részint közvetlenül, majd a társasággal közösen a nm. földművelésügyi miniszteriumnál kérvényezett, hogy a barcsi sertéshizláló telep nyílt kiviteli sertéspiacnak ismertessék el.

Hosszu küzdelem után — miután kormányunk az osztrák kormányval megállapodásra jutott — végre sikerült ezen sertéstenyésztés, hizlálás és kereskedelemre nagyfontosságú intézmény létesítésére a nm. m. kir. földművelésügyi miniszterium rendeletével a barcsi sertéshizláló r. t. telepére a koncessiót elnyerni.

A kiviteli piacra vonatkozó tervek, költségvetés a kormány által jóváhagyatván, szükséges, hogy azokat az érdekeltség ismerje: ezen célból s a finanszírozás módjának megállapítása végett f. é. június hó 16-án d. e. 11-órakor Barcsan a Casino helyiségében értekezlet tartatik, melyre a megye, a szomszédos megyék s Horvát-Szlavonország birtokosait, bérlőit s kereskedőit meghívták, hogy ezen nagyfontosságú intézmény megvalósítását anyagilag vagy csak erkölcsileg is támogathassák.

A barcsi sertéshizláló telep a jövőben két részből fog állani u. m. Elkülönítő telepből és Hizláló telepből.

Elkülönítő telepe öt szakaszt foglal magában s minden szakasz hat aklot. Háromhárom akol képez egy-egy elkülönített csoportot, tehát egy szakasz két elkülönített csoportból fog állani.

Az aklok előtt van az előudvar munkásházzal; ez előtt van a forgalom lebonyolításához szükséges folyosó, végében rakodóval és őrházzal.

Egy akol befogad 85 darab sertést, tehát egy szakasz 510 drbot. Megfigyelési idő 28 nap s a tervezett ötszakaszos beosztás

mellett minden hét végén 510 drb sertés lesz az elkülönítő telepből kiszállítandó. Egy évben tehát az elkülönítőtelep átlagos forgalma 26.500 drb leend, mely mennyiség azonban a kibővítés által fokozható lesz.

Az aklok, udvarok, folyosók válaszfalai téglából készülnek s felületeik cement habarccsal vakoltatnak. Az egész elkülönítő telep a talajtól számítva 2-20 m. fallal fog körülvétni.

Fedett részekben a fekhelyek 30 cm. mély homokréteggel borítottatnak, melynek alzata beton réteg leend. A többi területek kongó téglá burkolatot nyernek.

Fürösztők betonból készülnek.

Ezen elkülönítő telepen lesznek az állatok állategészségügyileg megfigyelve s innét az egészséges állomány 28 napi megfigyelés után a hizlálóba lesz szállítható, míg a hizlálásra nem alkalmas egészséges sertések a szurófeldolgozóba, beteg sertések pedig a desinfektorba kerülnek értékesítés céljából.

Az elkülönítő telephez csatlakozóan épül annak kiegészítő része a szuró-feldolgozó, valamint a desinfektor.

Szuró feldolgozó telepen az esetről-esetre leszurásra kerülő egészséges sertések dolgoztatnak fel eladásra. Két részből fog állani u. m. szuró-feldolgozóból és hűtőből. Ötven drb sertésnek naponkénti feldolgozására lesz berendezve. Sertéshusnak üzemszerű szállítására való tekintetből e telepnek kibővíthetése már most is figyelembe vétetett.

Beteg állatok, állati hulladékok feldolgozására szolgál a desinfektor telep, melynek szuró helyiségében a beteg állatok feldarabolhatnak s egy csatorna közvetítésével magában a desinfektorban gyűjtetnek össze s ebben tulhevített gőzzel a zsirhus-csont külön választva leend. Az ipari célokra alkalmas zsir hordókban, huspép és csont pedig porrá égetve, mint csontliszt fog értékesíttetni.

Hizláló telep a már létező helyén tervezetik megépítendőnek. Egyelőre két egymástól teljesen elkülönített s fallal körülvett A) és B) szakaszból fog állani összesen 9000 drb sertés befogadására. Szállítások magtár padlással készülnek; utak, udvarok, valamint fekhelyek azon módon burkolhatnak, mint az elkülönítő telepnél már ismertetve lett. Mindkét szakasz mérleggel, laktanyával és őrházzal fog felszereltetni. Az A) és B) szakaszokon kívül tervebe van véve még két a) 6000 drb sertés befogadására alkalmas C) és D) szakasz kiépítése.

A telepnek vízzel való bőszes ellátására vízvezeték fog épülni, még pedig tekintettel a várható fejlődésre, napi 85 m³ vízszolgáltatásnak megfelelő felszereléssel.

A telepnek állategészségügyi rendes kezelhetése érdekében a szennyes vizeknek csatornában való elvezetése iratott elő. Miután az állati ürületeknek a Dráva folyóba való bevezetését a törvény tiltja, ezért az vízzel feloldottan csatornában fog elvezetődni s öntözés céljaira felhasználhatni.

Vasuti berendezés alapját az állategészségügyi előírás képezi s abból kifolyólag a telepek között vasuti hálózat létesíttetik.

Elkülönítő és hizláló telepeken az állatoknak kezelése a következő módon fog történni:

Az állatok a beérkezési vágányon az elkülönítőtelep megfelelő szakaszának rakodója elé tolatnak waggonokban s ott kiraktároztatnak s a szakasz egyik akol csoportjába tereltetnek. A beérkezés napjától kezdődik a megfigyelés és tart 28 napig. E huszonnyolc napon az állatokhoz bemenni, a laktanyákban elhelyezett etetőknél, valamint a m. kir. állategészségügyi közegeken kívül, nem lesz szabad senkinek. Élelem a kezelési vágányon külön e célra szerkesztett kocsikon fog a folyosóba szállíttatni, innét pedig zárható fanyíláson keresztül az előudvarba berakadni, hol azt az etetők veszik kezelés alá. Megfigyelés elteltével az egészséges állatok a hizláló-telepre kerülnek s az oda való szállítás

szinte vasuton fog történni ugyancsak külön e célra szerkesztett kocsikban. A hízaló-telep a közlekedés elöl szinte el lesz zárva, de itt az esés már a malommal a vágányokkal összekötött magtár padlásokról vétetik a szakasz kezelő személyzete által. Feleknek belépése csak a m. kir. állategészségügyi hivatal engedélyével történhet meg.

Az új telep jövedelmezőségének megítélésére a következő adatok szolgálnak:

költsége az újonnan létesítendő telepnek	670,000 K.
megelevő telepnek értéke	275,000 „
Összes tőkeérték tehát leend	945,000 K.
200,000 drb sertésforgalom után a regie-üzem költség leend	107,700 K.
a ma divó árak alapján számított jövedelem pedig	168,090 „
Mutatkozó tiszta jövedelem	60,380 K.
vagyis a tőkének 6 39 százaléka.	

E számításnál azonban nem vétetett figyelembe, hogy az átlagos forgalom, tekintettel a szabad kivitelre, 20,000-nél minden esetre nagyobb leend, s hogy kormányintézkedéssel a kezelési költség tetemesen kisebbíthető lesz, szóval a tiszta jövedelem megállapításnál egyelőre a várható minimális forgalom használtatott fel alapnak.

Azonban a tiszta jövedelem emelkedni fog, különösen akkor, ha a telep fejlődése a C) és D) szakaszoknak létesítését eredményezi, mivel a vízvezetési és csatornázási költség — mely már most a kibővített, tehát a C) és D) szakaszok terjedelmének arányában fektetetik be — jobban elosztódik.

A Barcs-on építeni tervezett sertésmegefigyelő- és hízaló-telepen az állategészségügyi felügyeletet a földművelésügyi m. kir. minisztérium kirendeltsége fogja gyakorolni s mert a telep adminisztratív kezelése, valamint berendezése által a modern állategészségügyi követelményeknek mindenben meg fog felelni, ezért abból a sertéseknek szabad kivitele az osztrák tartományokba szerződésileg előre biztosított s remény van, hogy a németbirodalom és az osztrák-magyar-birodalom között fennálló s három év múlva lejáró állatforgalmi szerződésnek megújítása alkalmával, a barcsi új telepnek állategészségügyi berendezése szintén előnyösen fog figyelemre méltatni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június hó 12-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mai ülésen a miniszterek válaszoltak különfele interpellációkra. Ezek között érdekesebbek voltak a következők:

Széll Kálmán mint belügyminiszter válaszolt dr. Molnár Jenőnek a csongrádmezei főispánnak Budapesten való tartózkodására vonatkozólag. Válaszában kijelentette, hogy intézkedett, miszerint a főispánok ne hagyják el székhelyüket anélkül, hogy szabadságot ne kérjenek. Az interpelláló és a Ház tudomásul vette a választ.

Széll Kálmán ezután Molnár Jánosnak felelt a merki református templom ügyében. Kijelentette, hogy a szolgabíró miniszteri utasításra járt el.

Molnár János válaszában azt panaszoja, hogy a református templom helye csak nyolc méternyire van a katolikus templomtól.

Széll Kálmán: Baj az? Felekezeti béke legyen, ne ily türelmetlenség!

Ez zajos tetszést keltett.

Wlassits Gyula kultuszminiszter felelt ez után a letördelt egyetemi kereszték ügyében. Elítéli a gyalázatos merényletet, de visszautasítja Molnár János vallási türelmetlenségét,

melylyel szítja a felekezeti villongást. Ilyesmitől irtózáttal fordul el.

Taps és éljenzés fogadta a feleletet s Molnár János válaszára Wlassits azt felelte, hogy ebben az országban nem engedik a felekezeti türelmetlenséggel a közéletet megméltelyezni.

Ezt ismét taps jutalmazta s a választ a Ház egyhangulag tudomásul vette.

Rátkay László holnap (szerdán) interpellál a Kossuth-szobor ügyében s szombaton lesz a nyári szünet előtt az utolsó ülés.

TÁVIRATOK.

— **Tisza Pista Nagyvár adon.**

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tisza István gróf Nagyvár adon pártelnöki székfoglalójában a „Magyar Szó“-nak Bánffy Dezső báró nevével kapcsolatosan megindított protestáns agitációja ellen fog nyilatkozni.

— **Ujabb összeférhetlenségek.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kolozsvárról összeférhetlenségi bejelentések érkeztek Heltai Ferenc, Weisz Bertold, Beldi László, Sándor József, Feilitch Arthur — az erdélyi gazdasági egyesület elnöke — László Mihály és Hegedűs Loránd országgyűlési képviselők ellen.

— **A boxerok lázadása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A „Daily Express“ szerint a kínai császár azt óhajtja, hogy a hatalmak szabadítsák ki a kastélyából, melyben fogva van.

Londonból írják, hogy a felszabadító angol csapatok komoly ellenállásra találtak Kínában. A felkelőknek erős hadállásuk volt. Hét európai tisztt megsebesült s a hadoszlop visszavonult. A lázadók egyre szaporodnak.

Tiencsinből jelentik, hogy ma délben indult onnan Pekingbe, a negyedik vonat, 213 orosz katonával, 2 ágyuval és 62 francia katonával. Az idegen csapatokat Pekingtől 40 mértföldnyire koncentrálják.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JOZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Biztos

kereset

kinálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törv.-cz. értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

„MERCUR“
váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany - János-
utca 31.

744. sz.

Végr. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíró 1900. évi V. IV. 235 számú végzése következtében C. Warchának javára Zsivánovics Károly ellen 22 kor. s jár. erejéig 1900. évi május hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 2925 kor. 40 fillre becsült következő ingóságok u. m.: bolti berendezés, bolti áruk, szóda készítő gép és szódás üvegek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. járásbíró 1900. évi V. IV. 235/3. számú végzése folytán 22 kor. tőkekövetelés és ennek 1899. évi október hó 20. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 16 kor. 49 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pécssett szigeti országot 68. sz. leendő eszközlésére 1900. évi június hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében, ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécssett, 1900. évi június hó 7-ik napján.

Fonyó István,
kir. bírósági végrehajtó.

Borárverési hirdetmény.

PÉCSETT, lyceum-utca 1. sz. a. circa

2000 hektó jobb minőségű

természetes ó-bor

— fehér, siller és vörös — pince-felszerelés és pintér-eszközök,

1900. évi június hó 15-én

és rákövetkező napokon, mindig délután 3 órakor kezdődő magán árverésen, készpénz fizetés mellett, az érdeklődők kívánata szerint kisebb-nagyobb részletekben, esetleg hordónkint is elárvereztetni fognak.

Megkeresésre: **dr. Toldy Béla** ügyvéd Pécssett, szívesen ad bővebb felvilágosítást.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő
berendezést

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok,
körlevelek, számiák, falragaszok,
meghívók, tánczrendek,
hivatalos és gazdasági
táblázatok, részvények,
alapszabályok,
névjegyek stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve

papirmetsző,
sodronyfűző,
perforirozó,
számozó,
aranyozó

stb. géppel, melyek segélyével
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
munkáig minden elkészíthető.

TAIZS JÓZSEF, PÉCS

Megye- és Mária-uteza sarkán.

Nyomtatvány-raktárából

körjegyzői,

papi és ügyvédi nyomtatványok

jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

különféle levélpapírok,

(Röntgen-féle sugaraknak ellenállók,

kerékpár-jelvényes stb.)

kaphatók.

Kuhn-féle író-tollak

egy vlasztékban.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.